Gemeente Amstelveen

Notitie

Aan Commissie B&S **Datum** 23 april 2021

Van College van B&W

Betreft Ter bespreking uitvoeringskader voorschoolse voorziening

Geachte commissieleden,
Hierbij bieden wij u het uitvoeringskader voorschoolse voorziening aan om in de commissie burgers en samenleving op 19 mei aanstaande te kunnen bespreken. Het voorstel bevat de kwaliteitscriteria en de uitvoeringsafspraken voor de gesubsidieerde voorschoolse voorziening in Amstelveen. Het is in samenspraak met de aanbieders voor kinderopvang tot stand gekomen.

Dit uitvoeringskader stond eerder op de raadsagenda ter vaststelling omdat er extra middelen nodig leken. Omdat het budget voor onderwijsachterstanden structureel ruimer is dan destijds bekend, zijn er met dit uitvoeringskader geen extra middelen gemoeid. Daarmee is het vaststellen van het uitvoeringskader een collegebevoegdheid. Echter, voordat wij dit uitvoeringskader vaststellen, nemen wij graag uw overwegingen mee. Ook leggen wij het nog voor aan de participatieraad sociaal domein.

In deze notitie lichten wij de context van dit uitvoeringskader en onze ambitie toe. In het uitvoeringskader besteden wij extra aandacht aan het versterken van ouderbetrokkenheid en het effect van internationalisering. Ook dat lichten wij in deze notitie toe.

Context van het uitvoeringskader voorschoolse voorziening
Veel criteria en afspraken zijn gebaseerd op wetgeving. Naast deze wettelijke eisen omvat het uitvoeringskader specifieke invulling vanuit de gemeente: ‘de Amstelveense standaard’.

De gesubsidieerde voorschoolse voorzieningen krijgen ruimte voor de kwalitatieve invulling van hun aanbod. Alle bouwstenen uit het profiel moeten aanwezig zijn, maar de organisatie kan zelf bepalen hoe en zelf eventueel bouwstenen toevoegen. Dit vraagt om eigenaarschap en inhoudelijke aansturing binnen organisaties.

De GGD Amsterdam inspecteert de kwaliteit van kinderopvangvoorzieningen in de gemeente Amstelveen. Zij komen jaarlijks bij alle kind-centra en zien wat er in de dagelijkse praktijk gebeurt. De inspectie onderzoekt de naleving van de kwaliteitseisen en brengen hierover advies uit aan het college van burgemeester en wethouders.

De visie en ambitie van de gemeente
De gemeente Amstelveen heeft de overkoepelende ambitie dat kinderen zich maximaal kunnen ontwikkelen en ontplooien.
Een bestuurlijk speerpunt is dat kinderen en jongeren voldoende kennis en vaardigheden kunnen ontwikkelen om later te voorzien in hun levensonderhoud en te participeren in de samenleving. De basis hiervoor wordt al in de eerste levensjaren gelegd. Daarom investeert de gemeente in een goede, toegankelijke pedagogische basisinfrastructuur door voorschoolse voorzieningen voor alle Amstelveense peuters. Goede voorschoolse voorzieningen dragen immers bij aan de ontwikkeling van kinderen en aan een goede start van kinderen op de basisschool.

Extra aandacht voor ouderbetrokkenheid

Op het vlak van ouderbetrokkenheid vragen wij extra inspanning van de VE en PA groepen. Wij zien ouderbetrokkenheid als een wezenlijk onderdeel van het beleid Voorschoolse educatie en het aanbod in de peutergroepen in Amstelveen.

Ouderbetrokkenheid bij de opvang heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van kinderen. Ouders hebben veel kennis over hun kind die relevant is voor de pedagogisch medewerkers. Medewerkers kunnen advies en informatie aan de ouders geven over het kind en vice versa. Echter zijn niet alle vormen van ouderbetrokkenheid even effectief om onderwijsachterstanden te verminderen. Uit onderzoek blijkt dat ouderbetrokkenheid thuis de sterkste voorspeller is van de leerresultaten van kinderen. Andere vormen van ouderbetrokkenheid kunnen samenhangen met leerprestaties van kinderen, maar vertonen geen rechtstreeks verband (Desforges & Abouchar, 2003[1]).

Verder is de invulling van ouderbetrokkenheid effectief als deze zich richt op partnerschap waarin de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en educatie van kinderen wordt gezien als een gedeelde, gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders, beroepskrachten en andere betrokkenen. Hierin is maatwerk, dus aandacht voor diversiteit, belangrijk. Ouders verschillen in wensen, behoeften en verwachtingen en het is de kunst om daarbij zo goed mogelijk aan te sluiten. De professional werkt er samen met andere collega's naartoe dat alle ouders van de peuters in staat zijn om samen met de peutervoorziening hun rol te pakken bij de stimulering van de ontwikkeling van hun kind.

Ouderbeleid raakt naast VE veel onderwerpen waar de gemeente een rol heeft, zoals: armoedebeleid, laaggeletterdheid, gezondheid, zorg- en opvoedondersteuning. De gemeente is verantwoordelijk voor een sluitend netwerk van voorzieningen, zodat kinderen de opvang, zorg en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. De gemeente zorgt ervoor dat professionals uit verschillende organisaties gelegenheid krijgen om kennis en ervaring uit te wisselen.

Vanwege dit belang willen wij voorzien in een aanvullend aanbod voor ouderbetrokkenheid. Een onderdeel hiervan is bijvoorbeeld het ouderprogramma LOGO 3000. Dit biedt handvatten bij het aanbod voor zowel de meertalige kinderen (internationals) als de VE-peuters. Ook hebben wij extra aandacht voor ondersteuning van ouders bij de Nederlands als Tweede Taal (NT2) ontwikkeling van de peuter.

Internationalisering vraagt extra aandacht van kinderopvang

Zoals u weet is heeft 21% van de totale Amstelveense bevolking niet de Nederlandse nationaliteit en wonen er in Amstelveen 138 verschillende nationaliteiten.
Deze gemengde populatie zien we ook terug in de voorschoolse voorzieningen in Amstelveen. Vooral in de peutergroepen met voorschoolse educatie en peuterarrangementen zitten veel kinderen met een internationale achtergrond. Begin 2018 had 68% van de kinderen in de peutergroepen een Niet-Nederlandse achtergrond en bestond deze groep uit 47 verschillende nationaliteiten. Deze groep vraagt op een aantal aspecten aanscherping van het aanbod voorschoolse educatie en peuterarrangementen.

Een deel van de internationals met jonge kinderen in de leeftijd 0-4 jaar maakt gebruik van peuter-opvang of hele dagopvang. Ook zijn er gezinnen die geen kinderopvang gebruiken of een particuliere oppas aan huis hebben.

[1] Desforges, C. & Abouchaar, A. (2003) The impact of parental involvement, parental support and family education on pupil achievement and adjustment: A literature review. London: Department for Education and Skills.

Ouders kiezen voor peuteropvang omdat zij het belangrijk vinden dat hun kind in contact komt met andere kinderen en de Nederlandse taal leert. De groep kinderen die gebruik maakt van peuteropvang bestaat uit:

a. Kinderen die gebruik maken van een subsidieplaats voorschoolse educatie (16 uur p.w.). Bij deze kinderen is sprake van een (taal)ontwikkelingsachterstand;
b. Kinderen die gebruik maken van een subsidieplaats peuterarrangement (8 uur p.w.). Deze ouders komen niet in aanmerking voor kinderopvangtoeslag van de belastingdienst omdat zij niet beide werken of studeren.
c. Kinderen die gebruik maken van een reguliere plaats (8-20 uur p.w.). Ouders maken daarbij gebruik van de kinderopvangtoeslag van de belastingdienst.

Aandachtspunten voor kinderen van internationals

De kinderen van internationals in de peutergroepen spreken bij aanvang niet of nauwelijks Nederlands. Dit geldt ook voor veel van hun ouders. De peutergroep is voor de kinderen vaak de eerste kennismaking met de Nederlandse taal en de Nederlandse opvoedcultuur. Pedagogisch medewerkers worden met regelmaat geconfronteerd met onwetendheid en onbekendheid van ouders met hoe de peuteropvang georganiseerd is. Door cultuurverschillen ontstaan misverstanden of een afwijkende aanpak tussen de opvang en de thuissituatie. Zaken die vanzelfsprekend lijken voor de medewerkers blijken dit soms niet te zijn voor de ouders en kinderen.

De beperkte taalvaardigheid in het Nederlands bij kinderen en ouders vormt ook een drempel in de communicatie. Dit heeft invloed op het tempo waarin kinderen kunnen wennen in de groep, zich veilig voelen en kunnen profiteren van het aanbod en heeft daarmee ook gevolgen voor de mate waarin deze kinderen goed kunnen starten op de basisschool.

De belangrijkste aandachtpunten in de peutergroepen met kinderen van internationals zijn:

- Divers taalaanbod zodat de opvang voldoende aansluit bij de taalwensen van ouders en het (talige) onderwijsperspectief van de kinderen.
- Nederlandse taalverwerving zodat kinderen met voldoende Nederlandse taalvaardigheid starten in het Nederlands basisonderwijs.
- Kennis bij ouders over het belang van kinderopvang en hoe dit in Nederland is georganiseerd zodat zij en hun kind optimaal kunnen profiteren van het aanbod.
- Oog voor cultuurverschillen omdat dit invloed heeft op de wederzijdse communicatie en verwachtingen tussen ouders en pedagogisch medewerkers.

Voor de eerste twee aandachtspunten voorzien we in een passend taalaanbod, we ondersteunen de ontwikkeling van een peutergroep voor engelstalige peuters en ondersteunen binnen de mogelijkheden van de wet tweetalige peuteropvang.

Voor het derde aandachtspunt investeren we sinds enige jaren in het service en informatie punt en hebben we een informatiepakket gemaakt specifiek voor international-ouders. Tot slot bevorderen we de deskundigheid van pedagogisch medewerkers op het vlak van interculturele communicatie en van preventieve logopedie. Dat laatste aanbod is gericht op taalontwikkeling bij meertaligheid en hoe zij taalontwikkelingsproblemen kunnen signaleren.

Graag horen wij in de commissievergadering burgers en samenleving op 19 mei aanstaande of u zich herkent in de beleidsuitgangspunten die wij voorstellen en welke wensen, bedenkingen of suggesties u wilt meegeven.